

ዳኞች፡- ተገኔ ጌታነህ

ሐጎስ ወልዱ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሣ

አመልካች፡- የኢትዮጵያ ቴሌኮሙኒኬሽን ኮፕሬሽን ደቡብ ሪጅን - ነገረ ፈጅ አየነው ዲላቤቻ ቀረቡ

ተጠሪ፡- አቶ ጥበቡ ተሰማ - ጠበቃ ወርቀአገኘሁ ኃይሌ - ቀረቡ

መዝገቡ ተመርምሮ የሚከተለው ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ የአሠሪና ሠራተኛ ጉዳይ ክርክር ሲሆን የተጀመረው የአሁኑ ተጠሪ በፍርድ ባለመብትነት ባቀረበው የአፈፃፀም አቤቱታ በማቅረቡ በደቡብ ብሔ/ብሔ/ህዝቦች ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥት በአዋሳ ከተማ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተጀመረ ነው፡፡ ቀረቡ የነበረው የአፈፃፀም አቤቱታ በተመደብኩበት የሥራ መድብና ደሞዝ ቀድሞ በተሰጠው ፍርድ መሠረት እንዲፈፀምልኝ የሚል ነው፡፡ አመልካች ለቀረበው የአፈፃፀም አቤቱታ መልስ ሲሰጥ ቀድሞ የነበረው መዋቅር በመንግሥት መመሪያ የተሰረዘ በመሆኑ እንደውሳኔው መፈፀም ያልቻለ መሆኑና አዲስ በወጣው መዋቅር መሠረት ደግሞ የሚመደብበትን ቦታ እንዲጠባበቅ በማለት ተከራክሯል፡፡

የአፈፃፀም መዝገቡን የያዘው ፍርድ ቤት በአፈፃፀሙ ዙሪያ በዚሁ መልኩ ካከራከረ በኋላ የፍርድ ባለመብት (የአሁኑ ተጠሪ) ፍርድ ያገኘው የቀድሞ መዋቅር ሥራ ላይ በነበረበት ወቅትና አዲሱ መዋቅር ባልነበረበት ወቅት በመሆኑ በፍርዱ መሠረት ሊፈፀም ይገባል በማለት ውሳኔ ሰጥቷል፡፡ አመልካች በዚህ ውሳኔ ቅር በመሠኘት ለክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ የቀረበ ሲሆን ፍርድ ቤቱ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 337 መሠረት የከፍተኛውን ፍ/ቤት ውሳኔ በማጽናት ውሳኔ ሰጥቷል፡፡

አሁን የቀረበው ቅሬታ በዚሁ ውሳኔ ቅር በመሠኘት ሲሆን ጉዳዩ ያስቀርባል በመባሉ የግራ ቀኙን ክርክር ሰምተናል፡፡ ችሎቱም የተነሱትን ክርክሮች ከታያዘው ጭብጥና አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ መርምሮታል፡፡ እንደመረመረው ለአሁኑ ተጠሪ ተሰጥቶት የነበረው ፍርድ ሊፈፀም የሚችል ፍርድ ነው? ወይስ አይደለም? የሚለው ጭብጥ ተይዞ ይህ ጉዳይ እልባት ማግኘት ያለበት ሆኖ ተገኝቷል፡፡ በዚሁ መሠረት አመልካች አጥብቆ እየተከራከረ ያለው ለተጠሪ በፍርድ ቤት የተሰጠ ፍርድ መኖሩን ሳይክድ ቀድሞ የነበረው የድርጅት መዋቅር አደረጃጀቱን ለማሻሻል በተወሰዱ እርምጃ በሚንስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁ. 197/2003 መሠረት የፈረሰ በመሆኑ እንደፍርዱ ለመፈፀም ያልተቻለ መሆኑን ነው፡፡ በሌላ በኩል የተጠሪ

ክርክር ቀድሞ የነበረው የድርጅቱ መዋቅር የፈረሰ ስለመሆኑ ሳያስተባብል ውሳኔውን ከመፈፀም የሚከለክል ባለመሆኑ እንደፍርዱ ሊፈፀምልኝ ይገባል የሚል ነው።

በግራ ቀኙ መካከል በነበረው የክርክር ሂደት አመልካች ድርጅትን በተመለከተ መንግሥት ባወጣው ደንብ መሠረት ቀድሞ የነበረው መዋቅር የፈረሰ መሆኑ አላከራከረም። በተጨማሪም የመዋቅር ለውጡ ከመምጣቱ በፊት ተጠሪ በፍርድ ቤት ውሳኔ የፍርድ ባለመብት ስለመሆኑ እና ይህም የተሰጠው የፍርድ ቤት ውሳኔ ሳይፈፀም የድርጅቱ አደረጃጀት በመንግስት መለወጡ በተመሳሳይ መልኩ ግራ ቀኙን ያከራከረ ጉዳይ አይደለም። ይህ ከሆነ ደግሞ የቀድሞውን የድርጅቱን አደረጃጀት መሠረት በማድረግ በፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔ ከመፈፀሙ በፊት መንግሥት በሚያወጠው ደንብ መሠረት አደረጃጀቱ ቢለውጥ ፍርዱ ሊፈፀም የሚችልበት አግባብ ስለመኖሩ ወይም አለመኖሩ መመልከት ተገቢ ነው።

በክርክሩ ሂደት የታወቁትን ፍሬ ነገሮች ይዘን ወደ ህጉ ስንመለስ ቀድሞ በሥራ ላይ የነበረው የአመልካች ድርጅት አደረጃጀትና በፍርድ ቤት ለተሰጠው ፍርድና ተጠሪን የፍርድ ባለመብት ያደረገው ውሳኔ መሠረት ያደረገው መዋቅር በአሁኑ ጊዜ በሥራ ላይ የሌለ መሆኑ ግልጽ ነው። በሥራ ላይ በሌለ መዋቅር መሠረት የተሰጠው ፍርድ ለተጠሪ ይፈፀም ማለት ደግሞ የማይቻል ነው። በመሠረቱ በመርህ ደረጃ የተሰጡት የፍርድ ቤት ውሳኔዎች ተፈጻሚነት የሚያገኙ ሲሆን አልፎ አልፎ ሊፈፀም የማይቻል ፍርድ ሊኖር እንደሚችል ከፍታሐብሔር ሥነ ሥርዓት ህጋችን መገንዘብ ይቻላል። እንደዚህ ዓይነት ሁኔታ ሲያጋጥም በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 392(1) መሠረት አፈፃፀሙን የያዘው ፍርድ ቤት ሊፈፀም የሚችል ውሳኔ ስለመሆኑ ወይም ስላለመሆኑ ማረጋገጥ እንዳለበት ያመለክታል። የማይፈፀምበት አግባብ ካለ ደግሞ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 392(2) መሠረት ይህንኑ በማመልከት ሊፈፀም የማይቻል ስለመሆኑ ትዕዛዝ መስጠት እንደሚችል ያመለክታል።

በዚህ ጉዳይ ላይም በሌለ አደረጃጀት ላይ ውሳኔ ማስፈፀም የማይቻል መሆኑ ግልጽ ሆኖ እያለ የበታች ፍ/ቤቶች በፍርድ መሠረት ይፈፀም በማለት ትዕዛዝ መስጠታቸው መሠረታዊ የህግ ስህተት ነው ብለናል። በመሆኑም ቀጥሎ የተመለከተውን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሣ ኔ

1. የደቡብ ብሔ/ብሔ/ ህዝቦች ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት ጠቅላይ ፍርድ ቤት በመዝ.ቁ. 53298 በቀን 26-9-2003 ዓ.ም እና የሀዋሃ ከተማ ከፍተኛ ፍ/ቤት በመዝ.ቁ 10229 በቀን 22-9-2003 ዓ.ም በዋለው ችሎት የሰጡት ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ቁ. 348(1) መሠረት ተሸሯል።
2. በህግ አግባብ ቀሪ በሆነ አደረጃጀትን መሠረት በማድረግ ፍርድ እንዲፈፀም የበታች ፍርድ ቤቶች የሰጡት ትዕዛዝ አግባብነት የለውም ብለናል።
3. በዚህ ችሎት በግራ ቀኙ ለደረሰ ወጪና ኪሳራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።
መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ሐ/አ